

Įsakymas netenka galios 2021-07-09:

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos, Įsakymas Nr. [1-402](#), 2021-07-08, paskelbta TAR 2021-07-08, i. k. 2021-15530

Dėl Teismo ekspertizių ir kitų ekspertinių tyrimų atlikimo Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Gaisrinių tyrimų centre nuostatų patvirtinimo

Suvestinė redakcija nuo 2006-09-20 iki 2021-07-08

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2004, Nr. [55-1921](#), i. k. 104231GISAK00000056

**PRIEŠGAISRINĖS APSAUGOS IR GELBĖJIMO DEPARTAMENTO PRIE LIETUVOS
RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS DIREKTORIUS**

**Į S A K Y M A S
DĖL EKSPERTIZIŲ ATLIKIMO PRIEŠGAISRINĖS APSAUGOS IR GELBĖJIMO
DEPARTAMENTO PRIE VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS GAISRINIŲ TYRIMŲ
CENTRE NUOSTATŲ PATVIRTINIMO**

2004 m. kovo 25 d. Nr. 56
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos teismo ekspertizės įstatymo (Žin., 2002, Nr. [112-4969](#)) 19 straipsnio 2 dalimi bei siekdamas nustatyti ekspertizių atlikimo tvarką:

1. T v i r t i n u Ekspertizių atlikimo Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Gaisrinių tyrimų centre nuostatus (pridedama).

2. P r i p a ž į s t u netekusiu galios Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2002 m. gruodžio 10 d. įsakymą Nr. 213 „Dėl ekspertizių atlikimo Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento Gaisrinių tyrimų centre nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. [119-5377](#)).

3. P a v e d u Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Gaisrinių tyrimų centro viršininkui kontroliuoti šio įsakymo vykdymą.

DIREKTORIUS VIDAUS TARNYBOS GENEROLAS

KAZYS ZULONAS

PATVIRTINTA
Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamento direktoriaus
2004 m. kovo 25 d. įsakymu Nr. 56

EKSPERTIZIŲ ATLIKIMO PRIEŠGAISRINĖS APSAUGOS IR GELBĖJIMO DEPARTAMENTO PRIE VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS GAISRINIŲ TYRIMŲ CENTRE NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Gaisrinių tyrimų centre (toliau – centras) ekspertizės atliekamos Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekse (Žin., 2002, Nr. [37-1341](#)) (toliau – BPK), Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekse (Žin., 2002, Nr. [36-1340](#)) (toliau – CPK), Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekse (Žin., 1985, Nr. 1-1) (toliau – ATPK), Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme (Žin., 1999, Nr. [13-308](#); 2000, Nr. [85-2566](#)) (toliau – ABTĮ), šiuose nuostatuose ir kituose teisės aktuose nustatyta tvarka.

2. Centre atliekamos šių rūšių ekspertizės, skirtos šiems uždaviniams spręsti:

2.1. gaisrų ekspertizės – nustato gaisro židinio vietą, techninę gaisro kilimo priežastį, gaisro aplinkybes, techninės priemonės (technologinio proceso) atitiktį priešgaisrinę saugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimams;

2.2. apanglėjusios medienos ekspertizės – nustato apanglėjusios medienos degimo proceso intensyvumą (degimo proceso trukmę ir temperatūrą);

2.3. statybinių medžiagų ir kitų gaminių degumo ekspertizės:

2.3.1. nustato statybinių medžiagų ir gaminių degumą;

2.3.2. nustato ir įvertina statybinių medžiagų ir gaminių liepsnos plitimo indeksą;

2.3.3. nustato kietų medžiagų su organiniais priedais užsiliepsnojimo ir savaiminio užsiliepsnojimo temperatūras;

2.3.4. įvertina tekstilės gaminių užsiliepsnojimą;

2.3.5. įvertina minkštų baldų užsiliepsnojimą, kai uždegimo šaltinis smilkstanti cigaretė;

2.3.6. įvertina minkštų baldų užsiliepsnojimą, kai uždegimo šaltinis degtuko liepsnos analogas;

2.3.7. nustato degių skysčių temperatūrinės užsiliepsnojimo ribas;

2.3.8. nustato degių skysčių savaiminę užsiliepsnojimo temperatūrą.

2.4. Statinių, statinių dalių, patalpų ir jų projektų gaisrinės saugos ekspertizės:

2.4.1. nustato statinių, statinių dalių, patalpų atitiktį gaisrinę saugą reglamentuojantiems normatyviniams statybos techniniams dokumentams;

2.4.2. nustato statinių, statinių dalių, patalpų projektų atitiktį gaisrinę saugą reglamentuojantiems normatyviniams statybos techniniams dokumentams;

2.4.3. nustato naudojamų statinių, statinių dalių ir patalpų atitiktį gaisrinę saugą reglamentuojantiems normatyviniams dokumentams.

Papildyta punktu:

Nr. [1-333](#), 2006-09-15, Žin., 2006, Nr. 99-3856 (2006-09-19), i. k. 106231GISAK0001-333

3. Kai centre yra pakankama techninė bazė bei specialių žinių turinčių valstybės tarnautojų (toliau – specialistai), jame atliekamos ir kitų rūšių ekspertizės bei sprendžiami kiti uždaviniai.

4. Centre atliekamos teismo ekspertizės, skiriamos teismo ar teisėjo nutartimi (baudžiamosiose, civilinėse ir administracinėse bylose). Esant būtinybei ir galimybei, remdamiesi centro ir kviečiančios specialistus institucijos susitarimu, centre dirbantys specialistai gali atlikti objektų tyrimą ir pateikti specialisto išvadą arba paaiškinimus jo kompetencijos klausimais BPK nustatyta tvarka. Kitų fizinių ar juridinių asmenų prašymu ir centro vadovybės sutikimu gali būti atliekamos ekspertizės, neturinčios teismo ekspertizės statuso.

5. Ekspertizes atlieka centre dirbantys specialistai, turintys teismo eksperto kvalifikaciją ir įrašyti į Lietuvos Respublikos teismo ekspertų sąrašą (toliau – centro ekspertai).

Teismo eksperto kvalifikaciją centre dirbantiems specialistams suteikia centro kvalifikacinė komisija, laikydamasi Lietuvos Respublikos teismo ekspertizės įstatymo (Žin., 2002, Nr. [112-4969](#)) ir centro viršininko patvirtintų Teismo eksperto kvalifikacijos suteikimo centro kvalifikacinės komisijos nuostatų nustatytos tvarkos. Į Lietuvos Respublikos teismo ekspertų sąrašą centre dirbantys specialistai įrašomi Lietuvos Respublikos teismo ekspertizės įstatyme ir Lietuvos Respublikos teismo ekspertų sąrašo sudarymo ir tvarkymo tvarkoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2003 m. balandžio 18 d. įsakymu Nr. 111 (Žin., 2003, Nr. [39-1796](#)), nustatyta tvarka.

Centro ekspertų, procesines bei kitas teises, pareigas ir atsakomybę nustato proceso įstatymai, šie nuostatai ir kiti teisės aktai.

6. Centro ekspertas privalo:

6.1. šaukiamas atvykti ir pateikti nešališką išvadą jam pateiktais klausimais;

6.2. esant BPK, CPK ir ABTĮ nurodytiems pagrindams nusišalinti;

6.3. atlikti jam centro viršininko arba centro Ekspertizių skyriaus viršininko pavestas ekspertizes ir duoti išvadas savo kompetencijos klausimais;

6.4. informuoti centro viršininką arba centro Ekspertizių skyriaus viršininką, kad ekspertizei pateiktos medžiagos nepakanka išvadai duoti arba kad ta medžiaga neatitinka jo specialių žinių, arba kad jam pateiktas klausimas viršija jo kvalifikaciją ar kompetenciją;

6.5. pranešti centro viršininkui arba centro Ekspertizių skyriaus viršininkui apie nustatymą naujų aplinkybių ar faktų, liudijančių, kad būtina išplėsti tyrimo objektus ar pavesti ekspertizę atlikti kitiems ekspertams;

6.6. saugoti tyrimams pateiktą medžiagą;

6.7. negarsinti ikiteisminio tyrimo, ekspertizės duomenų be paskyrusios ekspertizės institucijos leidimo.

7. Centro ekspertas turi teisę:

7.1. susipažinti su bylos medžiaga, susijusia su ekspertizės dalyku;

7.2. dalyvauti atliekant su ekspertizės dalyku susijusius tyrimo veiksmus ir nagrinėjant bylą;

7.3. prašyti tyrimui papildomos medžiagos;

7.4. prašyti teismo ar teisėjo apriboti jo dalyvavimo teisme laiką tiek, kiek reikia ištirti įrodymams, turintiems reikšmės išvadai duoti;

7.5. atsisakyti duoti išvadą, jeigu pateiktos medžiagos nepakanka išvadai duoti arba ta medžiaga neatitinka jo specialių žinių, arba jam pateiktas klausimas viršija jo kvalifikaciją ar kompetenciją, arba nėra moksliškai pagrįstos metodikos, kuri leistų atsakyti į klausimą;

7.6. naudotis administracinio teisės pažeidimo bylą nagrinėjančio organo (pareigūno), ikiteisminio tyrimo pareigūno, prokuroro, teisėjo ar teismo paskirto vertėjo paslaugomis;

7.7. savo iniciatyva ekspertizės akte nurodyti turinčias reikšmės bylai aplinkybes, nustatytas atliekant ekspertizę, dėl kurių jam nebuvo pateikta klausimų;

7.8. konsultuoti teisėją ar teisimą bei kitus asmenis, siekdamas, kad nutarime ar nutartyje skirti ekspertizę arba prašyme duoti specialisto išvadą būtų teisingai nustatyti bei suformuluoti klausimai ekspertui ir pateikta būtina medžiaga jiems spręsti.

8. Centro ekspertas neturi teisės:

8.1. priimti atlikti ekspertizę be raštiško centro viršininko (ar centro viršininko pavedimu – centro Ekspertizių skyriaus viršininko) pavedimo;

8.2. tirti bylos medžiagą, kuri nėra ekspertinio tyrimo objektas;

8.3. atlikti kitus proceso veiksmus, išskyrus objektų tyrimą ikiteisminio tyrimo pareigūnų, prokuroro, teisėjo ar teismo pavedimu;

8.4. savarankiškai rinkti ar imti ekspertizei reikalingą medžiagą, kuri nebuvo pateikta jam įstatymų nustatyta tvarka;

8.5. ne tarnybinėse patalpose saugoti bylą, kuriose atliekama ekspertizė, medžiagą, nurodytą šių nuostatų 16.2 punkte;

8.6. savarankiškai kviesti kitus asmenis dalyvauti atliekant jam pavestą ekspertizę ir perduoti kitiems ekspertams tirti naujus objektus, rastus jo atliekamos ekspertizės metu;

8.7. savarankiškai kviesti proceso dalyvius ir kitus asmenis duoti paaiškinimų dėl ekspertizės dalyko.

9. Centro ekspertai, prisiekę ir įrašyti į Lietuvos Respublikos teismo ekspertų sąrašą, atleidžiami nuo priesaikos teisme ir laikomi įspėti dėl atsakomybės už melagingos išvados ir parodymų davimą.

Už ekspertizių atlikimo tvarkos pažeidimą ir nesąžiningą eksperto pareigų atlikimą teisės aktų nustatyta tvarka centro ekspertai gali būti traukiami tarnybinę atsakomybę.

10. Ekspertizės atliekamos centre ir kitose vietose (įvykio vietoje, ikiteisminio tyrimo įstaigos, teismo patalpose ir pan.).

11. Centro vadovybės funkcijas nustato centro nuostatai ir šie nuostatai:

11.1. centro viršininkas:

11.1.1. perduoda nutarimą (nutartį) skirti ekspertizę atlikti ekspertizę vienam ar keliems centro ekspertams vykdyti;

11.1.2. nustato ekspertizės atlikimo terminą;

11.1.3. stabdo ekspertizės atlikimo terminą, esant šių nuostatų 14 punkte nustatytiems pagrindams;

11.1.4. susipažįsta su centro ekspertų atliekamų tyrimų eiga ir rezultatais, teikia jiems metodinę pagalbą;

11.1.5. ekspertizę paskyrusiam asmeniui ar institucijai siunčia atliktos ekspertizės medžiagą arba grąžina atsiųstą ekspertizei medžiagą, jei centro ekspertas, patikrinęs ekspertizės medžiagą, nusprendžia, kad dėl jos parengimo reikalavimų nesilaikymo ekspertizės atlikti neįmanoma;

11.1.6. užtikrina, kad ekspertizės būtų atliktos laiku ir kvalifikuotai;

11.2. centro viršininkas gali 11.1.1–11.1.6 punktuose išvardytas funkcijas pavesti atlikti centro Ekspertizių skyriaus viršininkui;

11.3. centro viršininkas ar centro Ekspertizių skyriaus viršininkas patys gali atlikti ekspertizes, jeigu turi centro eksperto statusą;

11.4. jei centro viršininkas ar centro Ekspertizių skyriaus viršininkas, susipažindami su ekspertizės aktu, nustato, kad ekspertizė atlikta neišsamiai ar pažeidžiant ekspertizės atlikimo metodiką ir tai galėjo būti klaidingos ar netikslios išvados priežastimi arba kad ji neteisingai įforminta, ekspertizės aktą grąžina jį surašiusiam centro ekspertui reikalingiems pakeitimams, papildymams bei patikslinimams padaryti. Jei centro ekspertas su tuo nesutinka ir raštu pareiškia, kad jo išvada yra teisinga, objektyvi ir tiksli, centro viršininkas ar centro Ekspertizių skyriaus viršininkas gali pavesti atlikti tyrimą kitiems centro ekspertams, dalyvaujant ekspertizę atlikusiam centro ekspertui.

12. Centre ekspertizės atliekamos per įmanomai trumpiausią terminą, atsižvelgiant į turimą darbo krūvį, ekspertizių eiles ir kitus faktorius, veikiančius ekspertizės atlikimo terminus.

Baudžiamosiose bylose, kuriose įtariamieji ar kaltinamieji yra suimti, ekspertizės atliekamos be eilės. Apie tai, kad asmuo suimtas, turi būti nurodyta ekspertizei siunčiamos medžiagos lydraštyje.

13. Ekspertizės atlikimo terminas pradedamas skaičiuoti kitą dieną po tos, kurią buvo gauta medžiaga centre, ir pasibaigia tą dieną, kai ją paskyrusiam asmeniui ar institucijai išsiunčiamas ekspertizės aktas. Jei nustatytas ekspertizės atlikimo terminas baigiasi ne darbo dieną, tai paskutinė termino diena laikoma pirmoji po jos einanti darbo diena.

14. Ekspertizės atlikimo terminas sustabdomas, jei:

14.1. būtina pateikti papildomą medžiagą, reikalingą išvadai duoti;

14.2. centro ekspertas, pradėjęs daryti ekspertizę, dalyvauja teismo posėdyje arba yra pakviestas kaip ekspertas kitoje byloje;

14.3. tiriamuosius objektus turi kitas ekspertas (ekspertai), atliekantis kitos rūšies ekspertizę.

15. Tai, kad atliekant kompleksinę ekspertizę tuos pačius objektus turi paeiliui tirti įvairių specialybių ekspertai, nėra pagrindas sustabdyti ekspertizės terminą.

II. MEDŽIAGOS, SIUNČIAMOS EKSPERTIZEI ATLIKTI, ĮFORMINIMAS

16. Ekspertizę atlikti paskyręs asmuo ar institucija turi pateikti medžiagą, įformintą pagal BPK, CPK, ATPK ar ABTĮ bei šių nuostatų reikalavimus.

Ekspertizei atlikti pateikiama:

16.1. nutarimas (nutartis) skirti ekspertizę;

16.2. tiriamoji medžiaga (daiktiniai įrodymai, dokumentai ir kiti materialūs objektai, esantys ekspertinio tyrimo objektais).

17. Nutarime (nutartyje) skirti ekspertizę turi būti:

17.1. nutarimo (nutarties) priėmimo laikas ir vieta;

17.2. ekspertizę paskyrusios institucijos pavadinimas ir teisėjo ar pareigūno vardas, pavardė, baudžiamosios, civilinės, administracinės ar administracinio teisės pažeidimo bylos, kurioje paskirta ekspertizė, numeris;

17.3. kaltinamųjų, ieškovų, atsakovų ir kitų ekspertizei atlikti turinčių reikšmės asmenų vardai ir pavardės;

17.4. bylos aplinkybių, susijusių su ekspertizės dalyku, aprašymas ir pagrindas skirti ekspertizę;

17.5. nurodymas, kad ekspertizę atlikti pavedama centrui ar konkrečiam centro ekspertui;

17.6. klausimai ekspertui;

17.7. centrui pateikiamos tiriamosios medžiagos sąrašas, kuriame nurodomi:

17.7.1. ekspertinio tyrimo objektai;

17.7.2. pavyzdžiai lyginamajam tyrimui ir medžiaga, susijusi su ekspertizės dalyku;

17.7.3. kita medžiaga, turinti reikšmės ekspertizei atlikti.

Visi šie duomenys turi būti tikslūs, ekspertizei pateikiami klausimai aiškiai suformuluoti.

18. Kai pateiktą klausimą turi spręsti skirtingų sričių ekspertai, kurie turi atlikti bendrus tyrimus ir duoti bendrą išvadą, skiriama kompleksinė ekspertizė.

Jei kompleksinę ekspertizę atlikti pavedama centro ekspertams kartu su kitų ekspertizės įstaigų ekspertais ar privačiais teismo ekspertais, nutarime (nutartyje) turi būti nurodyta, kokioms ekspertizės įstaigoms ar privatiems teismo ekspertams pavedama ją atlikti, kas vadovauja ir kam siunčiami ekspertinio tyrimo objektai bei kita medžiaga, ir garantija sumokėti privačiam ekspertui už jo dalyvavimą ekspertiniuose tyrimuose. Šiuo atveju nutarimas (nutartis) skirti ekspertizę siunčiamas kiekvienam dalyvaujančiam ekspertiniuose tyrimuose asmeniui.

Kas vadovaus ekspertiniams tyrimams, sprendžia ekspertizę paskyrusi institucija, suderinusi su ekspertinių įstaigų vadovais. Nesant galimybės suderinti, šį klausimą savarankiškai sprendžia ekspertizę paskyrusi institucija, pasikonsultavusi su atitinkamais specialistais. Tikslinga vadovauti skirti tą įstaigą ar privatų teismo ekspertą, kuris atlieka pagrindinę pateiktų ekspertizei objektų tyrimo dalį arba atlieka ją pirmas.

Jei nutarime (nutartyje) skirti kompleksinę ekspertizę vadovaujantys ekspertiniams tyrimams asmenys nenurodyti, jais laikomi tie, kuriems pasiūsti ekspertinio tyrimo objektai ir kita medžiaga. Su institucija, paskyrusia kompleksinę ekspertizę, susirašinėja vadovaujantys ekspertiniams tyrimams asmenys.

19. Jei yra būtina atlikti tyrimą keliems vienos specialybės ekspertams, skiriama atitinkama komisijinė ekspertizė; tai nurodoma nutarime (nutartyje) skirti ekspertizę ar centro viršininko (centro viršininko pavedimu – centro Ekspertizių skyriaus viršininko) pavedime atlikti ekspertizę.

20. Jei civilinėse ir administracinėse bylose teismui ar teisėjui kyla neaiškumų dėl ekspertizės akto ar suabejojama jo pagrįstumu, gali būti skiriamos papildomos ar pakartotinės ekspertizės. Papildomą ekspertizę pavedama atlikti tam pačiam arba kitam ekspertui, o pakartotinę ekspertizę – kitam ekspertui (ekspertams).

Jei baudžiamojoje byloje teismas įvertina ekspertizės aktą kaip nepakankamai išsamų ar nepakankamai pagrįstą, jis turi teisę paskirti naują ekspertizę ir pavesti ją atlikti tam pačiam ar kitam ekspertui.

Abiem šiame punkte aptartais atvejais, be nurodytos šių nuostatų 16 punkte medžiagos, centrui pateikiama medžiaga, kurią tyrė pirminė ekspertizė, taip pat pirminių ekspertizių aktai ir visi jų priedai (nuotraukos, eksperimentinė medžiaga, lyginamieji pavyzdžiai ir kita), taip pat papildoma medžiaga, kuri atsirado po pirminės išvados pateikimo.

Nutarime (nutartyje) skirti papildomą ar pakartotinę ekspertizę nurodomas jos skyrimo pagrindas ir motyvai.

21. Tiriamoji medžiaga, siunčiama ekspertizei, turi būti tinkamai įpakuota, kad siunčiant nebūtų galima jos prarasti, sugadinti ar pažeisti, o pakuotė – užantspauduota.

21.1. Tirtinus objektus ekspertizei reikia siųsti tuo pavidalu ir tiek, kiek jų buvo rasta. Jei tirtinų objektų yra labai daug (birios, skystos medžiagos), ekspertizei siunčiamų pavyzdžių turi būti tiek, kad jų kiekis atitiktų ekspertizei atlikti keliamus reikalavimus.

21.2. Jei reikia tirti visą objektą, kurio pristatyti į centrą negalima (pastatai, įrengimai, automobiliai ir kt.), nutarime (nutartyje) skirti ekspertizę nurodoma, kur yra laikomi tiriamieji objektai. Centro ekspertas negali pats savarankiškai ieškoti tyrimo objektų ir atlikti tyrimų nedalyvaujant paskyrusio ekspertizę asmens ar institucijos įgaliotam atstovui.

21.3. Degūs skysčiai tyrimams pateikiami saugioje, specialioje nedūžtančios konstrukcijos bei sandariai uždarytoje taroje.

21.4. Ant kiekvienos siunčiamos tirti objekto pakuotės nurodoma:

21.4.1. jame esančio objekto pavadinimas;

21.4.2. kur (iš ko), kada ir kokioje byloje jis paimtas.

21.5. Duomenys patvirtinami asmens, skyrusio ekspertizę, parašu ir paskyrusios ekspertizę institucijos antspaudu. Daryti įrašus tiesiog ant objektų negalima.

21.6. Jei pateikiamus ekspertizei objektus numatoma vėliau siųsti kitai įstaigai eksperimentiniam tyrimui, tai nurodoma ekspertizę paskyrusio asmens ar institucijos lydraštyje. Jame taip pat nurodoma, jei pateikiami ekspertizei objektai jau buvo tirti.

21.7. Jei ekspertizę skiriantis asmuo ar institucija nepageidauja, kad ekspertinių tyrimų metu tyrimo objektai būtų sugadinti ar sunaikinti, tai nurodoma lydraštyje.

III. EKSPERTIZIŲ ATLIKIMAS IR JŲ REZULTATŲ ĮFORMINIMAS

22. Centro ekspertas pradeda ekspertizę gavęs centro viršininko (ar centro viršininko pavedimu – centro ekspertizės skyriaus viršininko) raštišką pavedimą atlikti ekspertizę, nutarimą (nutartį) skirti ekspertizę ir visą pateiktą ekspertizei medžiagą.

Nustatęs, kad dėl siunčiamos ekspertizei medžiagos parengimo reikalavimų nesilaikymo ekspertizės atlikti neįmanoma, centro ekspertas praneša apie tai centro viršininkui ar centro Ekspertizių skyriaus viršininkui.

23. Jei pateikta medžiaga nepakankama išvadai duoti, centro ekspertas turi teisę raštu prašyti paskyrusio ekspertizę asmens ar institucijos pateikti jam papildomą medžiagą.

Prašyme dėl papildomos medžiagos pateikimo turi būti pateikti teisės aktuose nustatyti dokumentų rengimo ir įforminimo rekvizitai (prašymo surašymo data, motyvai, ekspertizės numeris, eksperto parašas ir kt.)

Surašomi du prašymo egzemplioriai. Pirmas egzempliorius siunčiamas ekspertizę paskyrusiam asmeniui ar institucijai, o antrasis lieka centre.

Neatidėliotinais atvejais rašytinio prašymo turinys perduodamas ekspertizę paskyrusiam asmeniui ar institucijai žodžiu, telefonu, faksu, elektroniniu paštu ar kitomis informacijos perdavimo priemonėmis ir vėliau būtinai išsiunčiamas paštu ar pristatomas tiesiogiai.

Negavęs papildomos medžiagos per 30 dienų, centro ekspertas atlieka tyrimus remdamasis turima medžiaga. Jei tiriant ekspertizės medžiagą negalima išspręsti nei vieno klausimo, centro ekspertas elgiasi šių nuostatų 24 punkte nustatyta tvarka.

24. Centro ekspertas surašo šių nuostatų 34 punkte nustatyta tvarka motyvuotą aktą dėl negalėjimo duoti išvadų į pateiktus klausimus šiais atvejais:

24.1. kai pateikta medžiaga yra nepakankama išvadai duoti;

24.2. kai atsakyti į klausimą nėra moksliškai pagrįstos metodikos;

24.3. jei pateikta jam medžiaga neatitinka jo specialių žinių, viršija jo kvalifikaciją ar kompetenciją.

25. Centro ekspertas atlieka tyrimą nešališkai ir išsamiai, vadovaudamasis savo kvalifikacija ir kompetencija, griežtai laikydamasis šių nuostatų ir kitų teisės aktų reikalavimų.

26. Centro ekspertas duoda išvadą savo vardu ir pats atsako už ją.

27. Kai ekspertizę atlieka centro ekspertų grupė, vienam iš centro ekspertų centro viršininkas ar centro Ekspertizės skyriaus viršininkas paveda grupei vadovaujančiojo centro eksperto funkcijas.

Grupei vadovaujantis centro ekspertas parengia bendrą tyrimų planą, koordinuoja centro ekspertų grupės darbą, vadovauja centro ekspertų pasitarimams, nustato ir kontroliuoja atskirų tyrimų atlikimo terminus, neviršijančius bendro nustatyto ekspertizės atlikimo termino. Grupei vadovaujantis centro ekspertas neturi jokios pirmenybės sprendžiant ekspertizei pateiktą klausimą iš esmės. Jis tik prižiūri, kad centro ekspertai laiku perduotų medžiagą vieni kitiems.

Centro ekspertų grupė pagal galimybę vienu metu susipažįsta su ekspertizės medžiaga, apžiūri tiriamąją medžiagą. Kiekvienas centro ekspertas atlieka visus reikalingus pateiktos medžiagos tyrimus, vėliau centro ekspertai aptaria atlikto darbo rezultatus.

28. Atlikus reikiamus tyrimus surašomas ekspertizės aktas. Ekspertizės aktas susideda iš trijų dalių: įžanginės, tiriamosios ir išvadų.

29. Ekspertizės akto įžanginėje dalyje nurodoma:

29.1. ekspertizės akto surašymo data ir numeris;

29.2. byla, kurioje paskirta ekspertizė;

29.3. ekspertizės atlikimo pagrindas (nutarimas ar nutartis) ir ekspertizę paskyrusios institucijos pavadinimas ar ekspertizę skyrusio asmens vardas, pavardė ir einamos pareigos;

29.4. ekspertizės rūšis;

29.5. medžiagos ekspertizei gavimo centre data;

29.6. tiriamoji medžiaga;

29.7. papildomos medžiagos pareikalavimo ir gavimo data;

29.8. pateiktų ekspertizei klausimų sąrašas;

29.9. bylos aplinkybės, turinčios reikšmės tyrimams;

29.10. ekspertinio tyrimo objektų žymos specialiais atspaudais;

29.11. duomenys apie centro ekspertą (pavardė, vardas, išsilavinimas, specialybė, mokslo laipsnis, einamos pareigos, centro eksperto kvalifikacija, darbo ekspertu stažas);

29.12. kur ir kada buvo atliekama ekspertizė, kas dalyvavo ir kas buvo akivaizdoje atliekant ekspertizę, tyrimų pradžios ir pabaigos datos;

29.13. jei ekspertizė yra skirta šių nuostatų 20 punkte aptartais atvejais, papildomai nurodoma, kas ir kada atliko pirminę ekspertizę, kokia buvo išvada, kokie papildomos ir pakartotinės ekspertizės skyrimo pagrindai ir motyvai, nurodyti nutarime (nutartyje) skirti ekspertizę.

Klausimų ekspertizei formuluotės turi atitikti pateiktąsias nutarime (nutartyje) skirti ekspertizę. Centro ekspertas neturi teisės performuluoti jam pateiktų klausimų, keisti jų turinio. Jis turi teisę tik suteikti jiems teisingą gramatinę formą, taip pat sugrupuoti klausimus, jo nuomone, tikslingiausia tyrimo tvarka.

Jei pateikiamas ekspertizei klausimas nėra aiškiai suformuluotas, bet užduotis centro ekspertui aiški, jis turi teisę paaiškinti, kaip supranta tą klausimą.

Jei ekspertizę atliko keli centro ekspertai atskirai, tuomet tai pažymima ekspertizės akto įžanginėje dalyje ir nurodoma, kokius tyrimus atliko kiekvienas centro ekspertas.

Centro eksperto iniciatyva ištirti klausimai išdėstomi po klausimų, nurodytų nutarime (nutartyje) skirti ekspertizę.

30. Ekspertizės akto tiriamoje dalyje nurodoma:

30.1. tiriamosios medžiagos ir jos pakuotės būklė, pristatymo į centrą būdas ir jos apžiūros rezultatai;

- 30.2. kokius objektus centro ekspertai tyrė;
- 30.3. kokiais pradiniais duomenimis naudojo;
- 30.4. kokius atliko tyrimus;
- 30.5. kokie tyrimo metodai ir priemonės buvo taikomi;
- 30.6. ekspertinio eksperimento atlikimo sąlygos;
- 30.7. atskira požymių analizė ir jų palyginimo rezultatai;
- 30.8. kokiais norminiais teisės aktais ar kitais šaltiniais (nurodant šaltinių rekvizitus) vadovavosi centro ekspertas, sprendamas pateiktus klausimus;
- 30.9. ikiteisminio tyrimo ir kitų proceso veiksmų (apklausų, apžiūrų ir kt.) rezultatai, jei jie turėjo reikšmės išvadai pagrįsti;
- 30.10. eksperimentinis atskirų tyrimo etapų ir visų gautų rezultatų įvertinimas, kaip pagrindas atitinkamoms ekspertizės išvadoms formuluoti.

Jei tiriant objektas buvo sunaikintas ar sugadintas, tuomet nurodoma tiriamojoje ekspertizės akto dalyje.

Jei atliktos pakartotinės ekspertizės išvada nesutampa su pirminės ekspertizės išvada, tiriamojoje akto dalyje nurodomos skirtumo priežastys.

Jei ekspertizę atliko keli centro ekspertai, ekspertizės akto tiriamojoje dalyje kiekvieno centro eksperto atlikti tyrimai išdėstomi atskirai.

Vienasmenių tyrimų įvertinimo rezultatai ir atskirosios išvados taip pat išdėstomos atskirai. Bendras tyrimų rezultatų įvertinimas išdėstomas tiriamosios dalies pabaigoje, prieš išvadą. Jei galutinės išvados pagrindas yra kito centro eksperto nustatyti faktai, tuomet apie tai turi būti nurodoma ekspertizės akte.

Tiriamojoje ekspertizės akto dalyje nurodomos priežastys, kodėl negalima buvo atsakyti į atskirus pateiktus klausimus.

Tiriamoji ekspertizės akto dalis turi būti suprantama ir ne specialistams, specialūs terminai turi būti paaiškinti.

Tyrimo procesas paprastai iliustruojamas nuotraukomis, skaidrėmis, planais, brėžiniais, schemomis ir kita vaizdine medžiaga, kuri pridedama prie ekspertizės akto, o akte pateikiamos nuorodos į ją.

31. Ekspertizės akto išvadose atsakymai į pateiktus klausimus formuluojami jų išdėstymo įžanginėje dalyje tvarka.

Į kiekvieną iš pateiktų klausimų turi būti motyvuotai atsakyta iš esmės arba nurodyta, kad negalima to padaryti.

Centro eksperto išvados jo iniciatyva spęstais klausimais išdėstomos išvadų pabaigoje.

Visi atsakymai turi būti suformuluoti tiksliai ir aiškiai.

Kai išvados negalima suformuluoti be detalaus tyrimų rezultatų, išdėstytų tiriamojoje dalyje ir išsamiai atsakančių į pateiktą (arba ištirtą centro eksperto iniciatyva) klausimą, aprašymo, duodama nuoroda į ekspertizės akto tiriamąją dalį.

32. Ekspertizės aktas surašomas specialiaame blanke; jį pasirašo atlikęs tyrimą centro ekspertas. Centro eksperto parašas patvirtinamas centro antspaudu. Ekspertizės akto priedai (fotolentelės, brėžiniai, diagramos, žiniaraščiai ir pan.) taip pat centro eksperto pasirašomi ir patvirtinami centro antspaudu. Jei ekspertizę atlikti paskirti keli centro ekspertai prieina bendrą išvadą, tai surašomas vienas ekspertizės aktas, kurį visi centro ekspertai pasirašo. Jeigu centro ekspertai tarpusavyje nesutaria, kiekvienas centro ekspertas surašo ekspertizės aktą atskirai. Jei nutarimu (nutartimi) paskirta ekspertizė pavadinta neteisingai, centro ekspertas turi teisę patikslinti ekspertizės pavadinimą, ekspertizės akte nurodydamas tokio patikslinimo priežastį.

Ekspertizės aktas ir priedai surašomi dviem egzemplioriais, kurių vienas siunčiamas ekspertizę paskyrusiai institucijai ar asmeniui, o antrasis lieka centre.

33. Ekspertizės aktas kartu su tirta medžiaga pateikiamas centro viršininkui. Ekspertizės aktas ir visa ekspertizei pateikta tiriamoji medžiaga siunčiami paštu ar pristatomi tiesiogiai ekspertizę paskyrusiai institucijai ar asmeniui su lydraščiu, kurį pasirašo centro viršininkas.

Ekspertizę paskyrusios institucijos ar asmens pageidavimu ekspertizės aktą ir ekspertizės medžiagą galima atsiimti centre pačiam ar per įgaliotą asmenį.

34. Aktas dėl negalėjimo duoti išvadą susideda iš trijų dalių: įžanginės, motyvuojamosios ir baigiamosios.

Įžanginėje dalyje pateikiami duomenys, nurodyti šių nuostatų 29 punkte.

Motyvuojamojoje dalyje nurodomos priežastys, kodėl atsisakoma duoti išvadą.

Baigiamojame dalyje nurodoma, kad negalima duoti išvadą.

Akto dėl negalėjimo duoti išvadą surašomi du egzemplioriai. Jį pasirašo centro ekspertas, kurio parašas patvirtinamas centro antspaudu. Vienas akto egzempliorius siunčiamas ekspertizę paskyrusiai institucijai ar asmeniui, o antrasis lieka centre.

35. Jei vienais klausimais centro ekspertas duoda išvadą, o kitais klausimais išvados duoti negalima, surašomas vienas dokumentas – ekspertizės aktas. Negalėjimas duoti išvados atskirais klausimais turi būti motyvuotas.

36. Atlikus ekspertizę, ištirti tyrimo objektai laikomi centre 90 dienų. Jei po 90 dienų tyrimo objektai nepaimami, ekspertizę paskyrusi institucija informuojama raštu, jog būtina juos atsiimti arba leisti sunaikinti.

Gavus leidimą sunaikinti tyrimo objektus, centro viršininko įsakymu sudaroma speciali komisija, kuri sunaikina juos ir surašo ištirtų objektų sunaikinimo aktą.

Neatsiėmus ištirtų tyrimo objektų ir negavus raštiško atsakymo per 30 dienų, tyrimo objektai sunaikinami šiuose nuostatuose nustatyta tvarka.

37. Už paskirtas ekspertizes sumokama įstatymų nustatyta tvarka.

Kai centro ekspertas baigia ekspertizę, už kurią turi būti sumokėta įstatymų nustatyta tvarka, Ekspertizių skyriaus viršininkas pateikia sąmatą vyriausiajai finansininkei, kuri surašo sąskaitą-faktūrą ekspertizei apmokėti. Sąskaita-faktūra su pranešimu ir tirta medžiaga išsiunčiama ekspertizę paskyrusiai institucijai. Gavus apmokėjimą, ekspertizės aktas kartu su lydraščiu nedelsiant išsiunčiamas ekspertizę paskyrusiai institucijai.

IV. EKSPERTIZĖS, NETURINČIOS TEISMO EKSPERTIZĖS STATUSO, ATLIEKAMOS KITŲ FIZINIŲ AR JURIDINIŲ ASMENŲ PRAŠYMU

38. Ekspertizės, neturinčios teismo ekspertizės statuso, kitų fizinių ar juridinių asmenų (toliau – užsakovas) prašymu atliekamos šių nuostatų nustatyta tvarka, jeigu kitko nenustato kiti teisės aktai, reglamentuojantys atskirų rūšių ne teismo ekspertizių atlikimą.

39. Pagrindas atlikti ekspertizę yra užsakovo raštiškas prašymas.

40. Prašyme atlikti ekspertizę turi būti:

40.1. šių nuostatų 17 punkte išdėstyti reikalavimai;

40.2. kiti ekspertizei atlikti būtini duomenys ir dokumentai.

41. Užsakovo prašymu centro ekspertas kartu su užsakovu ar jo įgaliotu asmeniu gali dalyvauti įvykio vietos apžiūroje ir padėti surašyti įvykio vietos apžiūros aktą, kuris vėliau turi būti pridėtas prie ekspertizei atlikti būtinų duomenų ir dokumentų.

42. Prašymą atlikti ne teismo ekspertizę ir ekspertizės tiriamąją medžiagą priima tik centro viršininkas.

43. Po ekspertizės atlikimo jos užsakovui yra pateikiamas ekspertizės aktas ir bandymų ataskaitos, jei tokie bandymai buvo atlikti. Prie ekspertizės akto gali būti pridėdamos nuotraukos ar kita vaizdinė medžiaga ir techninė dokumentacija.

44. Ekspertizės aktas ir bandymų ataskaitos užsakovui pateikiami tik sumokėjus už atliktą ekspertizę. Ekspertizės aktas ir bandymų ataskaitos atsiimami centre asmeniškai arba užsakovo prašymu išsiunčiami paštu.

45. Šio skyriaus nuostatos taikomos ir ekspertizėms, paskirtoms administracinę teisės pažeidimą tiriančio pareigūno. Tokiu atveju yra surašomas ekspertizės, neturinčios teismo ekspertizės statuso, aktas, kuriame ekspertas įspėjamas dėl atsakomybės, numatytos ATPK 187² straipsnyje.

V. SPECIALISTO IŠVADA

46. Specialisto atliktų objektų tyrimų rezultatai pateikiami specialisto išvadoje.

47. Specialisto išvada duodama laikantis įstatymų ir šių nuostatų II ir III skyriuose išdėstytų reikalavimų. Išimtyms numatytos šiame skyriuje.

48. Pagrindas duoti specialisto išvadą yra tyrimas, atliktas specialistui dalyvaujant proceso veiksmuose nagrinėjant baudžiamąją bylą teisme, arba ikiteisminio tyrimo pareigūnų, prokuroro, teisėjo ar teismo rašytinis pavedimas.

49. Šaukime specialistui dalyvauti atliekant proceso veiksmus ar nagrinėjant bylą teisme nurodoma: veiksmo atlikimo vieta ir laikas, koks specialistas reikalingas ir kokių tikslų.

Jei šaukime nenurodomas konkretus asmuo, konkretų specialistą skiria centro viršininkas (centro viršininko pavedimu – centro Ekspertizų skyriaus viršininkas).

50. Rašytinis pavedimas duoti specialisto išvadą surašomas tais atvejais, kai reikia specialių žinių nusikaltimo aplinkybėms nustatyti ar kitiems klausimams išspręsti ir nereikia atlikti sudėtingų tyrimų.

Užduotyje arba prašyme atlikti objektų tyrimą nurodoma:

50.1. aplinkybės, dėl kurių reikia specialisto išvados;

50.2. klausimai specialistui;

50.3. pateikiamos medžiagos sąrašas.

51. Specialisto išvada pateikiama šių nuostatų 12 punkte nustatytais terminais.

52. Specialistas, dalyvaujantis atliekant proceso veiksmus ar nagrinėjant bylą teisme, savo išvadą įrašo į proceso veiksmo arba teisiamojo posėdžio protokolą ir ją pasirašo.

Jei atliekant proceso veiksmus ar teisiamajame posėdyje specialistas išvados pateikti dar negali, jis ją parašo atskirame dokumente šių nuostatų 53 punkte nustatyta tvarka.

Specialisto išvada teikiama pagal tyrimui pateiktą medžiagą ir objektus.

53. Specialisto išvadoje nurodoma:

53.1. išvados surašymo data ir numeris;

53.2. medžiagos centre gavimo data;

53.3. tyrimo pagrindas (raštas, jo numeris ir data) ir įstaigos, prašančios duoti išvadą, pavadinimas;

53.4. tyrimo rūšis;

53.5. papildomos medžiagos pareikalavimo ir gavimo data (jei buvo reikalaujama);

53.6. pateiktų spręsti klausimų sąrašas;

53.7. kokiais specialiais atspaudais pažymėti tyrimo objektai ir pavyzdžiai;

53.8. tyrimo objektų įpakavimo forma;

53.9. tyrimo objektų būklė ir jų apžiūros rezultatai;

53.10. kokiais pradiniais duomenimis naudotasi;

53.11. kokie tyrimai atlikti, kokie tyrimo metodai ir techninės priemonės taikytos;

53.12. eksperimento atlikimo sąlygos, požymių analizė ir jų palyginimo rezultatai;

53.13. atskirų tyrimo etapų ir visų gautų rezultatų įvertinimas kaip pagrindas atitinkamoms išvadoms formuluoti;

53.14. priežastys, dėl kurių nebuvo galima atsakyti į pateiktus klausimus;

53.15. specialisto asmens duomenys (vardas, pavardė, išsilavinimas, specialybė, kvalifikacija).

Išvadoje į kiekvieną iš pateiktų klausimų atsakoma iš esmės arba nurodoma, kodėl negalima į klausimą atsakyti. Atsakymai į klausimus pateikiami klausimų išdėstymo įvadinėje dalyje tvarka, formuluojami tiksliai ir aiškiai.

Po atsakymų į pateiktus klausimus nurodoma, kad specialistas įspėtas dėl atsakomybės pagal BPK 163 straipsnį ir BK 235 straipsnį.

Specialisto išvada surašoma specialiaame blanke, specialisto pasirašoma ir patvirtinama centro atspaudu, vienas jos egzempliorius siunčiamas prašiusiai duoti išvadą institucijai, o kitas lieka centre.

Pakeitimai:

1.

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Įsakymas Nr. [1-333](#), 2006-09-15, Žin., 2006, Nr. 99-3856 (2006-09-19), i. k. 106231GISAK0001-333

Dėl Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2004 m. kovo 25 d. įsakymo Nr. 56 "Dėl Ekspertizių atlikimo Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos gaisrinių tyrimų centre nuostatų patvirtinimo" papildymo